

Előfizetési árak:
 helyben, vagy postán külföldre:
 Egész évre 10 frt. — kr.
 Félévre 5 „ — „
 Negyedévre 2 „ 50 „
 Egy hónapra 1 „ — „
 Egyes szám 4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közönséges és szerkesztőségi (Főtit. 1829. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizetési helyben:
 Főtit. K. Lajos könyvkereskedésben és a kiadóhivatalban (Főtit. 1829. sz. alatt).

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASARNAP KIVETÉLÉVEL.

Hírdetési díj:
 Négy hasáboljett sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű és többszöri hírdetések alkalmán különösen meg kell adni a díj mértékét a hirdetés kezdéséig.
 Hírdetést vagy reklámot meg kell adni a hirdetés kezdéséig.
 A hirdetés költségeit minden hétvére 50 krajczár.
 Hírdetéseket főtáblának a szerkesztőségben és kiadóhivatalban. Főtit. 1829. sz. alatt.
 Kéziratok nem adatként visszatérnek.

A sztrájk és következményei.

Nincs még oly iparunk, mely nagyobb számú munkást foglalkoztathatna, de már annyira nyugati ország vagyunk, hogy legalább a nyugat minden kellemetlenségeit sorba megizelhetjük. A sztrájk már nem ritka jelenség nálunk és legutóbb a fővárosi betűszedők szüntették be a munkát és részben még ma is szünetelnek.

Ahol a bér munkások a munkaadók szemből külön osztálynak érzik magukat, ott gyakran megkísérik a munka tömeges, előre megbeszelt szüntetését által magasabb munkabért, vagy előnyösebb feltételeket elérni.

Ahol a bér munkások a munkaadók szemből külön osztálynak érzik magukat, ott gyakran megkísérik a munka tömeges, előre megbeszelt szüntetését által magasabb munkabért, vagy előnyösebb feltételeket elérni.

A párisi földmunkás-sztrájk 1888-ban 25 napig tartott. Ez egész idő alatt a számos sztrájkoló munkás között csak mintegy 12.000 frank volt segélyként szétosztható, úgy, hogy számos család mindennemű nélkülözést szenvedett.

Mindazáltal a munkások el nem érték az általuk követelt bérfelemelést. De föl-téve, hogy a vállalkozók a követelt bérfelemelést az egy órai munkáért 45-ről 50 centimera megadták volna, a bérfelemelés körülbelül 10 százalékot tett volna, de a munkásoknak közel két hónapig kellett volna dolgozniok, hogy a veszteséget fedezzék, mely a munka beszüntetéséből keletkezett.

Egy nemzetgazdász kiszámította, hogy a sztrájkolókat átlag 5 százalék bérfelemelésre törekzenek. Egy hét azonban az évnek m jdnem két százalékat képviseli.

Ha tehát valamely sztrájk egy hónapig tart, az általa elérendő bérfeleme-

lésnek 1 és háromötöd évig kell érvényben lennie, hogy a munkások veszteségükért kárpótolva legyenek. És egy 12 és fél hónapig tartó sztrájknak ugyane célra már husz évi fölemelt bértartamra lenne szüksége és itt pedig az elvesztett bér kamatai számításba sincsenek véve.

Minden sztrájk tehát súlyos károsítása a nemzetvagyonnak és főleg a vagon azon része szenved, melyből úgy a vállalkozók, mint a munkások jövedelmüket szerzik. Roscher ugyan azt mondja, hogy a sztrájkból azok is nyerne, kik abban részt nem vettek, t. i. participálnak a bérfelemelésben, de ez csak föltevés és egészen helyesnek, a munkaosztálynál uralkodó érdekellentétnél fogva sem fogadható el.

George Potter az angol munkás egyesületek lapja az »Industrial Review« szerkesztője a leedszi angol munkás egyesületi kongresszuson azon nézetnek adott kifejezést, hogy egy munkásosztály munkabérének fölemelése nem a többi munkásokat, hanem a gazdag fogyasztókat terheli. Ez azonban igen téves fölfogás, mert a fogyasztók óriási többsége a munkásosztályhoz tartozik és a fogyasztó tíz eset közül kilenczben szegény, vagy legalább nem gazdag.

Bizonyos, hogy a közönség minden bérfelemelésnél károsodik, mert az áru-cikk ára egyéb tényezőkön kívül rendszerint a termelési költségek szerint állapítatik meg. Továbbá tekintetbe kell venni, hogy oly foglalkozási ágakban, melyek sztrájkok és bérfelemelések által érintettek, gyakran súlyosabbak a viszonyok, mint azokban, melyek a sztrájkot csinálják.

Nem szabad tovább figyelmen kívül hagyni, hogy városokban és másutt számos kis kézműves, mester, hivatalnok, munkás, munkásnő, özvegyek stb. vannak, kik relative, vagy talán abszolúte is sokkal rosszabb helyzetben vannak, mint pl. a kőműves legények, de ha ezek sztrájkolnak és bérfelemelést érnek el, indirekte tributumot fizetnek, mert a munkabérnek fölemelése a házbér föl-

emelésére vezet. Általában nagyon téves az a fölfogás, hogy ha a munkások sztrájkok által bérfelemelést érnek el, ezáltal csakis néhány vállalkozó jövedelme csökken és igen kevés fogyasztó fizeti drágábban a szükséges cikket; és még tévesebb a fölfogás az ugynevezett »munkás fogyasztási« cikkekről, mert igaz ugyan, hogy a munkások nem fogyasztóknak vasat, aczelt stb., de ha a vas ára tetemesen emelkedik, megfelelően emelik a vasuti szállítási díjtételeket és ezáltal megdrágul a gabona is. Egyes munkásosztályok bérfelemelésének arát közvetve túlyomólag a többi munkásosztályok fizetik meg és ideje lenne, ha a munkásokat erről felvilágosítanák, mert ez esetben bizonyára sokkal ritkábban és csak a végső kényszer esetén nyulnának a sztrájk fegyveréhez, melylyel — igen sok esetben — önmagukat sebzik meg.

BELFÖLD.

A belügyi államtitkár közigazgatási programja. Reiszig Ede, az ugyan kinevezett belügyi államtitkár, hivatalba lépése alkalmából, a belügyminiszterium tisztelő tisztviselői előtt a következőkben fejtette ki közigazgatási programját: Ő baráta ugyan a varmegyének, de a megyei rendszert nem tartja alkalmas eszköznek arra, hogy az országot kellőleg konszolidálja. Helyes közigazgatás csak úgy képzelhető, ha oly tisztikar áll rendelkezésre, a mely hivatasának teljes tudatával bír. A jövő programjából fölemlíti a közigazgatás rendezését a közigazgatási bíróságokat, a közegészségügyi törvény revízióját és a gyámügyi törvény hűzaainak pótlását. Ezután az államtitkár bemutatatta magának a tisztikart.

A székely ellenzék gyászja. Székely-Kereszturon elhunyt Raffay Károly, a függetlenségi és 48-as partnak érdemeiben megőszült, köztiszteletben álló elnöke. Raffay Károly, ki egyike volt a 48-as eszmék leglelkesebb és leghibebb bajnokainak, 40 ezer frtnyi vagyonát végrendeletileg az E. M. K. E.-nek és a kereszturi gimnáziumnak hagyományozta. — Emlékét sokáig fogják áldani a székely vidék jó magyarjai!

KÜLFÖLD.

Egy anarkista merénylete. Páris, augusztus 21. A Notre Dame-téren ma délután egy fiatal ember mellbeszurta Bolesdan rendőr-

űznököt. Csak könnyű sebet ejtett rajta, úgy hogy maga Bolesdan fogta el a merénylőt. A suhancz dulakodni kezdett a megsebesített rendőrűznökkel és e közben egyre ezt kiáltozta: Casimir-Périer és Dupuy is el fognak pusztulni! A merénylőt a rendőrségre kísérték és valótára fogták. Dody Albertnek híjják, bogárn-legény, akit a rendőrség feügyelet alatt tartott, mert tudta, hogy az anarkistákkal összeköttetésben van. A merénylő azt vallotta, hogy Bolesdant Poisson rendőrűznöknek tartotta, aki Henry Enilt elfogta és ezért akart bosszút allani. A rendőrség ké-öbbs átutatta Dody lakását.

A korei háború. London, aug. 22. A »Times«-nek jelentik Shanghaiból tegnapi kettelt: Tio tábornok táviratban tudatja, hogy a kinaiak pénteken Pinjang mellett megütköztek és visszaverték a japánokat, nagy veszteségeket okozva nekik. Szombaton a kinaiak újra megtámadták a japánokat és elűzték őket Chungghóból. A japánok újra nagy veszteséget szenvedtek. A kínai hajóhad a peccsi-i öblöt hatalmában tartja. A sinninguetung (Shangueng tartomány) katolikus misszió két német hitterítőjét rablók fogták el és váltságdíjat követelnek értük. A rendőrség még nem tudta kézrekeríteni a rablókat.

Milán királysága.

Bécs, augusztus 22

A leghatározottabb hangu hivatalos közlölet ellenére mindenfelől megsérölik azt a hírt, hogy Beigrádban nagy meglepetés volt készülőben. Sandor király már egy hét előtt, születése napján le akart mondani a trónról Milan javára, de Nikolajevics miniszterelnök megütsította ezt a tervét.

Azóta Milan és párta nagy titokban készítettek elő az államcsíny, amelynek ma, Milan negyvenedik születésnapján kellett volna bekövetkeznie.

Közölt e hírt epp úgy, ahogy megírták — mint lapunknak táviratozták — a Kreuzzeitung Berlinben, Daily Chronicle Londonban, a Bohemia és Narodni Listy Pragában, egy közös forráshól, a Bécsben megjelenő Neues Wiener Tagblatt alapján, amely tudvalevőleg összerököttetésben áll a bécsi szerb követséggel, és amelynek belgrádi értesülései a lehető legalaposabbak szoktak lenni. A Neues Wiener Tagblatt mai száma nem közli a hírt, meg pedig azért, mert a bécsi szerb követség a keső éjfelutáni órákban egyenesen fölkérte a lapot, hogy értesüléseit ne eszközölje.

Az újabban érkezett táviratok ismét megsérölik, hogy Szerbiában nagyon komoly a helyzet. A kormányválságot csak időig-óraig lehet elodázni, mert Milan és Nikolajevics mi-

A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

Nagy András „gyenerális.”

Mikor Ferdinánd király követeli, Verancsics püspök és Zay Ferencz, a naszádosok főkapitánya — a fenyés portán jártak, a horvát származású Rusztem nagyvezér többek között így szólott hozzájuk:

— Bolondok vagytok édes fiaim, hogy a némettel tartotok, mert bizony mondom titeknek, jobban gyűlölsz és nagyobb ellenségetek az, mint a török. Avagy nem szanjatok-e, hogy vész és pusztul a magyar s hogy napról-napra fogyaszunk benneteket! Legyen már eszetek és aljaitok a hatalmas, győzhetetlen császárhoz s aztán ti egyfelől, mi meg másfelől öljük, vágjuk a hitvány németet.

Hanem hát a jó tanács nem fogott a magyaron és lön továbbra is a kereszténységnek, a nyugati civilizációnak védbátyja. Bőségesen ontotta vérért, pazarolta életét, miatt a hódoltság szétdarabolta hazánkat s a föld-népet sanyargató embertelen zsoldosok a törökkel versenyt pusztítottak országunk romjait. A német pedig, hála fejében, nemzeti önállóságunkat, alkotmányos jogainkat, hol tükön, hol nyílt erőszakkal megtámadta, testi és lelki szabadságunkban örökösen haborgatott. Végeztre, a mit a török hódítás független állami létünk-ből még meghagyott, azt a főlshabadító szerepet játszó bécsi udvar önkénye rongyokká szakgatta.

A mohácsi veszedelem után hazánkban egy új társadalmi osztály keletkezett, melynek magvát a török rablások miatt földönfutóvá lett emberek képezték. Az ellen-ég porra, hamuva tette az ősi kuriát, elszedte a jobbágytól az utolsó igavonó barmot. Nem volt hova le-

hajtani fejüket, nem maradt napi élő kenyérük. Kardot kötöttek tehát s a bosszu vezette, a zakmány lelkesítette őket. Egész életüket a csaták zajában töltötték és megkeményedett karjuk, szívük egyaránt.

Rövid idő alatt belátta a török, hogy széles Magyarországon nincs veszedelmesebb ellensége a szabad hajú dusa g n a l. Barparancsára nem hajoltak, hadi regulát, fenytéket nem türtek s beke idején is zakmányoláshól, rablásból éltek, de a csatában elszánt, kemény vitézek voltak, s nem egyszer bámulatra méltó hőstetteket vittek véghez.

A törvény sokáig üldözte s végképpen el akarta törölni a föld színeről a hárommal is alábbvaló bestia vad magyart, de azért számuk nöftön nött és rövid idő alatt úgy elhatalmasodtak, hogy már nem lehetett többé bírni velük.

De föltámad Boeckay István és maga körülgöyüti a hajdu hadsereget. Beszél nekik hazaszeretetről, szabadságról, független Magyarországról. Fölhárja előttük az ország nyomorúságos állapotát s a németek túrhetetlen igáját. Iger nekik, mert többnyire protestánsok voltak, szabad vallásyagorlatot, jóságot, családi tűzhelyet, nemességet.

Es ime a durva harcokban megmozdul valami eddigelő ösmeretlen érzés, az öntudatos hazaszeretet, mely egyesítve azzal az egészes ember önzéssel, hogy oly sok zaklás, üldözés, bolyongás után végre nyugodalmas otthon, biztos fedelel vivhatnak ki maguknak, szabadsághóshókké avatja őket. Ezrevel sereglenek a kibontott zászlók alá, föltámasztják a nemzetet holt elevegségből s vérük hullásával megmenitk Magyarország függetlenségét. A békekötés után testületileg kiváltságot s jóságot nyerne. Boeckay letelepti őket, a rendek pedig elő-merik jogaikat.

De a fejedelem halála után ismét szomorú napok következnek a hajdu vitézre. A királyi biztosok eiszdik tőlük az adományos jóságot s nemesi kiváltságaikat semminek tekintik. Rajuk szabadítják az urakat és a varmegyéket, a várkapitányok pedig dobbal, zászlóval üzik, kergetik őket mindenfelé, mondván: meghalt Boeckay és lüthe ment minden donacziója. Pedig hát régi dolog, hogy nem jó a tűzzel játszani.

A hajduk összgyülekeztek, tanácsot tartottak. Miskolczi Nagy Andrást, ki »testében nagy erős termettel s vitézi bátorsággal bírta«, megválasztották generalisnak és elhatározták, hogy inkább egy labig levágatják magukat, semhogy véren szerzett szabadságukról lemondjanak.

Majd kihirdették az országban, hogy bevezik a Boeckay által megkezdett művet s ha másképp nem lehet, elűzik a német királyt tanácsosaival együtt és választanak hazáját szerető, igaz magyart királynak, a ki visszaadja nekik jóságaikat és megtartja a nemzetet régi szabadságában.

Az 1607-ik év november havában már 15-20 ezer eiszdant, vakmerő hajdu gyűlt össze és csaknem ellentállás nélkül nyomult Kassa felé, hogy Homonnay Balintot királynak válassza.

Megremültek erre Bécsben és Pragában, mert híre járt, hogy a hajdukat alattomban a török is biztatja. Nyakra-főre küldözgettek most a hadba szálló parancsokat, intve az urakat és varmegyéket, hogy maradjanak meg hűségben és fordítsák el az országról a bekövetkehető rettenetes romlást.

A hajdukat azonban senki se merte, vagy talán nem is akarta föltartóztatni, sőt a föld népe mindenütt hozzájuk esküdött. Csak Forrácz Zsigmond, a kassai generalis berzenke-

dett, dicsekedvén, hogy majd mőresre tanítja ő a gyűlevész hadat. De bizony mikor teltre került a dolog, a jó urnak inába szállott a bátorsága.

Majd Homonnay, Magóchy, Rhédey Ferencz, Sennyey s több népszerű főemberek vettek közbe magukat, megígérve a hajduknak, hogy méltányos kiváltságaikat az ország teljesíteni fogja.

De már akkor nem lehetett többé bo-dogulni velük. A jámbor vitézek legelsőben is azt követelték, hogy Rudolfus császár üzessék el a trónról, mivel hogy német és báványozó s Homonnay Balint legyen helyette a király. Akkor aztán leteszik a feyvert s bekevel hazatérnek.

A szikszai prédikátor, Fogthú Maté uram, jól megoktatta őket. Mert ez volt a prófétájuk, ki mindenütt velük járt. Buzdította, lekesítette s tökéletesen fanatizálta a külfönb is elke-seredett embereket.

Isten tudja, mi történik, ha az ifju Bathory Gábor kedvet nem kap az erdélyi fejedelemséghez. »Gábris vitéze« pedig tudott ám a hajdukkal banni. Du-gazdagsága, elégelő, fenyés nemzetsége, roppant testi ereje mód nélkül imponált s Nagy András generalis uram csakhamar fordított egyet a köpönyegen és kiadta a jelszót, mely most már nem Homonnay, de Bathory Gábor a vivat.

— No ha királyt nem tehetünk, hát legalább fejedelemet csinálunk! gondolták magukban a hadnagyok és megindultak Bathoryval Erdély fele.

De már akkor tarsolyában volt Nagy Andrásnak Bathory Gábor lülelevele, hogy a törökkel békét tart, a papistákat és más bálványozókat pedig kiirtja az országból. Persze, hogy magukról se feledkeztek meg. A generalisnak nagyságos czim, tanácsosi melloság

1894. augusztus 23.

helvek, érvényesüljön a ... de me, sine me. elve.

Vannak azonban egyes kérdések, mint pl. a tenyész kerületek megállapítása, faiskolák művelésének iránya, melyek a végrehajtási utasításban sem férnek meg. Ezek magán a végrehajtás folyamán nyerhetnek, a törvényhatóságok és kormány szakemberei közrehatásával megoldást.

Végül a gyakorlatosság szempontja követeli, hogy a mezőrendőrséggel össze függő rendelkezések és törvények egy kötetben egyesíteszenek. A kormány szakemberekre kellene ezt bízni, mert a vásári kommentátorok rendszerint rossz prókátorok, s ezektől helyes dolog ma kiváló módon óvakodni.

Határidő-naptár.

- Találkozó szerdán és szombaton d. u. a Gőnczy egyesület Otthonában. Munka-tanítás a kézügyesítő egyesület iskolai műhelyében, d. e. 8-11-ig, d. u. 3-5 óráig. Aug. 26. Műkedvelői előadás a Margit-fürdőben. Aug. 26. Az iparos ifjúság betegsegélyző pénztárának közgyűlése. D. e. 10 ó. Aug. 26. Játékverseny és tornagyakorlat a nagyerdőn, a korcsolyatérden. d. u. 5 órakor. Aug. 29. Rendkívüli városi közgyűlés. D. e. 10 órakor. Szept. 2. Műkedvelői előadás a Margit-fürdőben. Szept. 10. Tanév megnyitása a főiskolában.

Ujdonságok.

* A debreczeni Kossuth-szoborra — hosszas szünet után — (a nyári idény tudvalegőleg nem kedvez a gyűjtéseknek) ismét vettünk adományt. A h-nanási iparos ifjak egy része (Penzes Miklós, Forrai Antal, Szabó László, Lantos Imre, Daróczy Imre, Kiss Imre, Szilágyi István, Molnár Antal, Grósz Márton, Szekeres Gyula, Csapó Géza, Thuri Gyula, Sári István, Nagy Gábor, János Máttyás, Szabó Lajos, Fabian Lajos, Borbély János, Molnár Imre, Balog Imre, Tóth Sándor és Radó Sándor urak) f. hó 19-én, Szent-István napjának előestéjén, a debreczeni Kossuth-szobornak előestéjén, a debreczeni Kossuth-szobornak alap javára, zártkörű táncvizsgát rendeztek. Felülfizettek a mulatságon: Kovács József, Mikó Balázs, Szilágyi János 50—50 krt; Ilyés Gábor 30 krt; Grünzweig Peter, Nagy László, Gaál Lajos 20—20 krt; Gaál Imre, Basa Miklós, Radó Ambrus, Sallai Lajos, Albert István 10—10 krt. A felülfizetéseket és a táncmulatság tiszta jövedelmét, együtt 13 frt 80 krt, mi hozzánt küldték be. Ezzel együtt eddigi összes gyűjtésünk: 136 frt 50 krt, ami nem nagy összeg ugyan, de reméljük, hogy az ősz beálltával nagyobb arányokban indul meg lapunknál is a gyűjtés.

* Előléptetések. Az igazságügyminiszter, 1894. évi jul. 1-től kezdődő hatályú 1. előléptetési X ik fizetési osztály első fizetési fokozatába: Viz János debr. törvényszéki és Abránovich Lajos h-nanási járásbírói telegkönyvezeteket.

* Iskolai értesítés. Az ág. hitv. ev. elemi iskolában (négy fiú, hat leány osztály) a beiratások szept. hó 3—5 napjain d. e. 9—12 óra között, d. u. 3—5 óra között történnek. A tanítás szept. hó 6-án reggel 9 órakor tartandó istentisztelettel kezdődik. Esetleges felvilágosítással készségesen szolgál a lelkesítő hivatal Miklos-utca 1905/6 sz. A z a g o s t. hitv. ev. iskolászat k.

* A közbiztonság tanácsa határozat folytán a jövő szeptember hó 1-én adják a közforgalomnak. — Mi részünkről elhisszük, csak azután megint el ne napoják a megnyitást előre nem látható akadályok miatt.

* Megálmodott kincs. Különös eset fozlalkoztatja most a tiszafüredet. Böhm Róza fűredi leányok furcsa alma volt. Hőfehérhaju aggyastyan jelent meg almában s azt sugta fülebe, hogy szomszédos lakása alatt lévő pinceze egyik zugában, közel a föld színéhez kincs van. Róza, első ör nem hederítet az álomra, de utóbb ráadta fejét a kincskeresésre. Lement a pincezebe s a kijelölt helyen aig kezdett ásni, két darab Maria Terézia talért talált. A földaljáró hivatal most hivatalosan elrendelte a kutatást. Addig is, míg az ásást folytatják, a pincezt lepecsételték.

* Kinevezés. A debr. itéletábla elnöke Hochfelder József vezett joghallgatót, a debr. itéletábla kerületébe díjas joggyakornokká nevezte ki.

* Kossuth-szobra. A debreczeni Kossuth-szobor alap javára újab an adakoztak: Privitzer József 3232 számú gyűjtőívén: Privitzer József 4 korona, Simkovic Béla 2 korona, Jubász Sándor 1 korona, Boeckó Károly 1 korona, Ring István 2 korona, Vida Miklos 1 korona. Összesen 12 korona. Hajdu-Szoboszló polgármesteri hivatalának 1918 számú gyűjtőívén: H-Szoboszló város 200 korona. H-Szoboszló város polgárai 186 korona. Összesen 386 korona. — A debreczeni pincezer egyeslet 50 korona.

* Elszökött toloncz. M a y e r Magdolna országzerte ismert tolvajné, ki már vendégvárosra ell az ország valamennyi nagyobb városában, egész művészettel üzi alopás mesterségét. Most a napokban azonban a fővárosban elfogták s eltolonczolta a rendőrség Szatmárra, a hova való a jeles menyecske. Azonban a furfangos leányok sikerült kijátszani öreit s mikor a vonat Debreczenbe érkezett, az állomásnál megszökött. A 22 éves sánta leányt, kinek sem cselédkönyve, sem igazolványai nincsenek, a rendőrség körözi.

* Nyilatkozat. Mintán értesünkre esett, hogy buzavásárlásainkat illetőleg azon valótlán hírek terjesztettek, miszerint társulatunk igazgatósága az új malom leégése folytán megcsökkent buza szükségleteinek bevásárlásánál az eddig követelt szolid eljárástól eltért, köteleességünknek ösmerjüka a t. gazdálkodó közönség becses tudomására hozni, hogy az eddigi bevásárlási feltételektől nemcsak hogy nem térünk el, de elvileg abban is történt megállapodás, hogy úgy a mint eddig, ezután is különös figyelemmel leszünk bevásárlásainknál a helybeli t. termelő közönségre, a mennyiben azokat hasonló viszonyok mellett előnyben részesítendjük. Egyuttal nem kerülhetjük el annak kijelentését is, hogy ilyen hamis és alhírek terjesztése másnak, mint rosszakaratu rafogásnak nem tekinthető. Az Istváné gőzmalom társulat igazgatósága.

* Utazó hamis kártyások. B-Uj-falu és Püspök-Ladány között, a gyorsvonaton, tegnap egy fiatal embertől, két uriasan öltözött ember 1300 frtot kártyán egy negyed óra alatt elnyert: az egyik magas szöke 40 év körüli, ki magát az egyiptomi osztráknagyvagy követéségi tisztviselőnek mondotta, a másik pedig egy alacsony kövér, holdvilág képi, ki kávé kereskedőnek adta ki magát, hanem úgy látszik, ez a kávé tizenöt krajczáros pikoló alakjában szokta megvásárolni. A fiatal ember, midőn kiszállt a vonatról, rögtön feljelentette az esetet, de már akkor késő volt, mert az illetők, eltűntek a láthatárról és kitudatott az is, hogy ez a két egyen a legveszedelmesebb utazó hamis kártyások közé tartozik. Országos körözést indítottak ellenük.

* Bőngészés a hírlapokból. (Ujdonságok és apró hírtések.) * A múlt hétfőn foganatosított élelmiszer-vizsgálat alkalmából három asszony fogatott el, akik nem bírtak a megfelelő súlyllyal.

S a j á t f i n o m a n f ű t ö t t k o l b a z a i t a j a n l a N. L. hentes.

* A legutóbbi népszámlálásból kiténik, hogy az idevaló lakosság 1500 lélekkel szaporodott, oly eredmény, mely a felvidéken egy országos tébolydának felállítását teszi szükségessé.

* Műkedvelői előadás. A város közönségének figyelmét mostanában nagyon lekötte trtortta a leegétt gőzmalomnál odavevett munkások özevegyeinek és árvaínak sorsa. Mindenki azon gondolkodott, vajjon gondoskodnak-e megélhetésükről? S legalább csekély részben kárpótólják-e némileg azt a vesztéséget, a melyet máskülömben teljes lehetetlen kárpótolni. Megelégedett a nagy közönség, mikor hallotta, hogy a társulat evi segélyt nyújt vizsgálatul számukra. Mayer Emilné ó nagy-sága buzgólkodása folytán tetemes összeg gyűlt be már előzetesen. Most pedig az István-malom derek igazgatója Mayer Emil ur kegyes pártfogása és támogatása mellett mozgalom indult a műkedvelő ifjúság köréből, hogy az özevegység és áruak támogatására egy jól sikerült előadást rendezzen Csereghy Ferencz remek népszínművének a »pirosbujelluris-nak előadásával. Mar maga a rendezőség és a szereplő személyek is elég ajánló levelet nyujtanak, hogy a közönség pártfogolja őket, mert a rendezés és Csillag Pál szerepe is a Boros Mihály tehetséges ifju színész kezében van, min: primadonna Kállai Róza k. a. működik közre, ki már Budapesten is ügyes játékaival és alakításával a fővárosi közönség tetszését nyerte meg. Egyszóval minden törekvés arra irányul, hogy mentől több anyagi segélyllyel járuljon ama szerencsétlank támogatására. Az előadás napja és helyeül szeptember 9-ike a Margit fűrdő van kitűzve.

* Társas vacsora. A debr. önálló munkás betegsegélyző pénztár igazgatósága szept. hó 8-án, este 8 órakor, a Koronához czimzett vendéglő tanczteremben, társas vacsorát rendez, tánczszal egybeköve; melyre az érdekelteket tisztelettel meghívja az igazgatóság. Jegyeket váltani, vagy magokat előjegyezteni lehet: Pántya József ur fodrász termben, Kurian Gyula ur óras üzletében és naponta a pénztár helyiségében, n-csapó-u. 362 sz. a. Szántai József ur házában. Annnyival is inkább felhívja az igazgatóság úgy a t. tagtárs nrakat, mint az érdekelteket, hogy szept. hó 1-ig jegyeztessék elő magokat, hogy az igazgatóság tudja magát mihez alkalmazni Tagtársi tisztelettel az igazgatóság nevében: Szabó Balint pénztári elnök.

* Nemzeti zenede. A József főherczeg ó fensége fővédnöksége alatt álló nemzeti zenedében a növendékek beiratása f. evi augusztus hó 27-től szeptember hó 2-áig az intézet helyiségében (VI. koronaherczeg-utca 10. szám I. emelet) naponkint d-elelőtt 9—12 óráig történik. Ezen időn túl csakis külön igazgatói engedély alapján alóirt lakásán (IV. zöldfa-utca 7. szám II. emelet.) Mindkét nembeli növendékek felvétetnek az enek, zongora, orgona, az összes vonós és fuvohangszerek, továbbá az összhangzattani, zeneszerzési, zene-történeti és esztetikai tanszakokba, a vonós-negyves és zenekari iskolába, valamint az egyházi zenekar és lythurgiai tanszakokba. A tan-előadások f. é. szeptember 3-án kezdődnek. Beiratási díj 5 frt. Havi tandíj 5 frt. Budapest 1894. augusztus hó 20. Bartay Ede kir. tanácsos, a nemzeti zenede igazgatója.

* Lapunk negyedik oldalán levő »Equitable« newyorki életbiztosító társaság hírdetésére e helyen is felhívjuk olvasóink figyelmét.

* Szülők figyelmébe. P o p r a d r a (Szepesm.) intelligens család keres cserét az 1894—5 ik iskola évben a keresk. akadémia II-ik évfolyamán tanuló fia számára. Ajánlatok vagy B e k e László urhoz, a közgazdasági bank pénztárnokához, vagy Batthyány-u. 2557 sz. alá intézendők, hol bővebb felvilágosítással készséggel szolgálnak. Leánya előnyben részesül.

* Időjárás. A helyzet átalakult; egész Dél- és Kelet-Európát borítja a magas légnymomás, míg a minimum északról nyulik le a német partvidékig.

Az időjárás általában igen hűvös; a légköri lecsapódások többnyire Európa é-zaki részére terjedtek ki, — ellenben délnyugoti-déli Európában az idő száraz.

Házánkban az idő mindenütt tulnyomóan derült. A hőmérséklet alacsony, az éjjeli minimum többnyire 10 C. alá sül edt. Száraz idő várható, emelkedő hőmérséklettel.

A nyomor.

Ádám és Éva öszülőinknek volt a többi gyermekek között egy nyomorék s igen rut gyermekük is, a kit e testi fogyatkozásai miatt eltasztottak maguktól s elneveztek Nyomornak.

A szegény teremtés éhen pusztult volna el, valahol a pusztában, ha az uristen nem könyörül rajta. De a jó isten megsajnálta őt s leereszkedvén hozzá ily ajánlatot tett neki: kívánj tőlem most három dolgot s én mind a három kívánságodat teljesítem. A szegény Nyomor egy kis gondolkodás után következőleg adta elő a három kívánságát: 1-ször is egy oly vad körtefát kívánt az urtól, mely télen nyáron teremne s hogy ennek gyümölcsével nyomoruságosan táplálkozhatnék.

2-ször. Hogy a körtefa oly tulajdonsággal bírjon, mely szerint az, a ki fölmászik rája, ott ragadjon s az ő engedelme s beleegyezése nélkül ne jöhessen róla.

3-szor azt kívánta, hogy halála után örök üdvösségben részesüljön.

Az uristen beleegyezett s teljesítette is e kívánságait. — Így elégedt a Nyomor hosszú évek során keresztül nyomorban, ropogtatva a nem valami nyicsiklandoztató fanyar körtét. Nagy fájdalommal szenvedett. Ekkor az uristen ismét könyörülni akarván rajta, elküldé hozzá a halál anyját, hogy szabadítsa meg e nyomoruságos élettől. — De a mint ez meglent nála, a Nyomor majd hanyatt esett ijedében s minthogy még nem is szerette volna e siralomvölgyét itt hagyni, azon törte fejét, hogy, miképpen szabadíthatná ki az ő drága életét a halál körmei közül? E czéllal könyörögni kezdett a halálnak, hogy legyen iránta oly kegyes, s teljesítse még egy — utolsó kívánságát, a mely abból állt, hogy mielőtt meghalna, szeretne egyszer jóllakni körtevel. De miután már ő nem képes fölmászni a fára, tehát nagyon kéri őt, lenne oly szives egynehány körtét hozni számára arról a körtefáról. A halál szives-n beleegyezett e kívánságába s hamar fölmászva a fára, egy egész galyat vágott le róla hatalmas kaszájával és lehajította azt az éhező Nyomornak.

No, de már most gyere le te drága komaaszony, ha tudsz, gondolta magában kárörvendve a furfangos Nyomor. Eleget erőlködött, rugdázott, dühösködött a pörül járt frauschwester, de hasztalanul, mert sehogysen birt lejönni a körtefáról.

Végre megsajnálta őt a hamis Nyomor és egy ily ajánlattal rukkolt ki: Hallod-e te kaszás szarnok? Én lesegílek arról a fáról, ha ünnepléyesen megfogadod s megesküszöl, hogy soha többé el nem jössz értem. S hogyha ezt tenni vonakodnál, akkor fogadom, hogy sohasem mászol le arról a fáról. Ily kincs helyszetben mit tehetet egyebet a lefözött halál? kénytelen volt kapitulálni s az egyezségbe bele-menni. És ez egyezség révén nyújtas olvassom él még ma is a Nyomor közöttünk és élni fog egész élet napig. I. J. E.

Gondolatok.

Ki a kinálkozó alkalmat el tudja kerülni: derék ember; ki szándékosan elszalasztja: becsületes ember; ki örömmel megragadja: gazember.

A fák az ég felé emelkednek, az emberek a föld felé süllyednek.

Jobb sirni, mint nevetni — a más baján.

Tanulni vétek, tudni bűn, tenni kárhözát — a rosszat.

Adósság és anyós egyaránt unalmas. Mindkettőtől szabadulni óhajt az ember.

A divatot a nők teremtették, de a férfiak tartják fenn.

Vannak, kik a szárazföldön is usznak.

Az álomból annyi haszna van az embernek, hogy új erőt nyer az ébrenlétre, az ébrenlétből annyi, — hogy új fáradságot az alvásra.

Vannak virágok, melyek éjjel nyílnak. Kik a nap ellen ernyővel védekeznek, — nem mindenkor ellenségei a napnak.

Nem lehet szerencsétlen, a ki bizni és remélni tud.

A fecske a zöld lombon épen úgy tud csi-cseregni, mint a száraz ágon. K.

Országos tanszerkiállítás.

Orsz. tanszerkiállítási napirend.

Aug. 24. d. e. 8 ó. a tiszántuli ref. tanár-egyesület állandó bizottságának gyűlése a ref. főiskola kis tanácstermben. D. e. 9 ó. a tiszántuli ref. tanár-egyesület közgyűlése a ref. főiskola dísztermben.

Aug. 24. Delután 4 ó. Üvegfüväs; bemutattja dr. Kis Károly a kereskedelmi akadémia vegytani termében. D. u. 5 ó. a keresk. akad. természettani termében dr. Szalay K. Béla felolvasása »A kisdédek táplálásáról.«

Ezt követőleg ugyanott dr. Tüdös Kálmán értekezik a közegészségügy előadásáról a tanítóképező inézetben.

Aug. 25. d. e. 8 órakor folytatólagos közgyűlése a ref. tanár-egyesületnek a ref. főiskola dísztermben. D. u. 4 ó. a ref. vallástanárok értekezlete a ref. főiskola kis tanácstermben.

Aug. 25. délben a ref. főiskola I. em. olvasótermben Géressi Kálmán debreczeni főisk. tanár ismertetési a debreczeni sajtó negyszázad óta felsokasodott termékeinek kiállítását csoportját és bemutattja a 70,000 kötettel gazdag főiskolai könyvtárt.

Aug. 26. d. e. 8 ó. Vants György ipartanítói egyetemes szemléltető szekrenyének bemutató ismertetése a ker. akadémia dísztermben.

Aug. 26. Delelőtt 11 órakor a kereskedelmi palota zenetermben Beke Antal h-bőszőrnyelvi ének- és zenetanár zenekiserettel egyesített előadása az orgonapítészről; és általa bemutatása a Kerekgyártó István debreczeni orgonapítész műtermében készült »kezi orgonának.«

Aug. 26. d. u. 4 ó. Kozocsa Tivadar orsz. tanszermuzeumi igazgatónak bemutató előadása a muzeum kiállításai csoportjáról, a keresk. palota csarnokában.

D-elután 5 ó. a kereskedelmi akadémia természettani termében, Imre József felolvasása: »Az iskola hatásáról a szegény.« Ezt követőleg dr. Kenézy Gyulának az egészségügyi felolvasó ciklust bezáró beszéde.

A kiállítás történetéből.

A kiállítás hivatalos lapjában olvastuk (mi — szokás szerint — nem kaptunk róla semmi értesítést), hogy gróf Csáky Albin volt kultusz-miniszter, a kiállítás védnöke, és Dr. Berzeviczy Albert volt kultusz-miniszteri államtitkár, szintén meglátogatták a tanszerkiállítást. Isten hozza őket Debreczenbe, melynek lakói a legnagyobb örömmel fogadják a magyar kultúra s a szabadelvű nemzeti haladás kiváló bajnokait, kik eszméiket diadalra jutatták s ez által oly nagy bünt követtek el, hogy távoznok kellett magas állásaikból.

Legyenek előre is üdvözölve Debreczenben, mely város lakossága a valódi érdemet mindig megtudta becsülni!

Azt is olvastuk valamelyik fővárosi lapban, hogy b. Eötvös Lóránd kultuszminiszter 30 napi szabadságra Tyróiba utazott. Nincs tehát ahhoz reményünk, hogy a kiállítás tartama alatt Debreczen meglátogassa: pedig szerettük volna ezt a látogatást azon czéllal, hogy a kultuszminiszter, mint ha esetleg tárczaja terhére tulkiadást csinált volna is (melyért tapsolt volna neki egész Magyarország), megvásárolta volna a kiállítás látható taneszközöket a szegényebb iskolák részére; mert csak ez esetben lenne a kiállításnak [mint már egyszer megirtuk:] valódi morális haszna!

Ma d e k a p t u k a k ö v e t k e z ő h i v a t a l o s értesítést, melyet szőröl-szóra és betűről-betűre közlünk, minden változtatás nélkül:

S o r r e n d v á l t o z á s. D r. K i s s Károly tanár ur eszköz bemutató előadása 23 án d. u. 4 órakor és az ü v e g f ü v ä s i s m e r t e t é s e 24 én a R e f. C o l l e g i a m f i z i k a t e r m b e n I I e m e l e t l e s z m e g t a r t v a.

(L e s z m e g t a r t v a l a S z e n t I s t e n ! H a t i g y i r n a k D e b r e c z e n b e n — m a g y a r u l ! N e c s o d á l k o z z u n k t e h á t a f e l e i t, h a D e b r e c z e n b e n. — m e l y e t m i m a g y a r v á r o s n a k t a r t u n k, a n e m e t s ä n g e r e i o k o l y s z e p e n v i r ä g o z n a k. H a a h i v a t a l o s m a g y a r n y e l v b e n i s i l y v a s t a g g e r m a n i z m o s o k a t h a s z n a l n a k: a k k o r e g e z s e b t r ä t n a n e n e k e l t e t n e k ü n n e m e t ü l, t u d v ä n, h o g y m i n a g y e l ö s z e r e t t e l v i s e l t e t ü n k a g e r m a n i z m u s o k i r ä n t ! H o c h ! D r e i m a l h o c h !)

